

UDK 616.311.2-002.2-07:616.853

INNOVATIVE DIAGNOSTICS OF HYPERTROPHIC GINGIVITIS IN PATIENTS
WITH EPILEPSY**Akhmadov Inomjon Nizomiddinovich**Assistant of the Department of Dentistry, Faculty of Postgraduate Education
Samarkand State Medical University
Samarkand, Uzbekistan**Hojaliyeva Nafisa Nodir kizi**1st-year Clinical Resident in "Therapeutic Dentistry"
Samarkand State Medical University
Samarkand, Uzbekistan

ANNOTATION: In recent years, the number of patients with epilepsy has been increasing. Therefore, their quality of life issues are becoming one of the most important problems. At the same time, according to literature sources, the condition of the oral cavity and the prevalence of dental pathology in patients with epilepsy have not been sufficiently studied. 56 patients with epilepsy (26 men, 30 women) were observed, including 22 with generalized epilepsy and 34 with partial epilepsy. The age of the patients ranged from 18 to 35 years. 33 practically healthy patients aged 18 to 40 years living in Namangan served as a comparison group. The duration of the disease in patients ranged from 6 months to 12 years (average 3.5 years). The age of onset of epilepsy ranged from 0 months (from birth) to 12 years (average 4 years). At the time of examination, 25 out of 56 patients were in remission. Epileptic seizures were observed in 26 patients, the frequency of which varied from 40 times a day to 2 times a year. Delay in psycho-speech development was observed in 32 out of 56 patients.

Keywords: hypertrophic gingivitis, epilepsy, vector-apparatus, CPITN, Fedorov - Volodkina, Green - Vermilion.

ANNOTATSIYA: So'nggi yillarda epilepsiya bilan og'rikan bemorlar soni ortib bormoqda. Shuning uchun ularning hayot sifati masalalari eng muhim muammolardan biriga aylanmoqda. Shu bilan birga, adabiyot manbalariga ko'ra, epilepsiya bilan og'rikan bemorlarda og'iz bo'shlig'i holati va stomatologik patologiyaning tarqalishi yetarlicha o'rganilmagan. Epilepsiya bilan og'rikan 56 bemor (26 erkak, 30 ayol), shu jumladan 22 - epilepsiyaning tarqalgan shakli, 34 - parsial shakli bilan kuzatilgan. Bemorlarning yoshi 18 dan 35 yoshgacha bo'lgan. Namangan shahrida yashovchi 18 yoshdan 40 yoshgacha bo'lgan 33 nafar amaliy sog'lom bemorlar taqqoslash guruhi bo'lib xizmat qildi. Bemorlarda kasallikning davomiyligi 6 oydan 12 yilgacha (o'rtacha 3,5 yil) bo'lgan. Epilepsiyaning boshlanish yoshi - 0 oydan (tug'ilgandan) 12 yoshgacha (o'rtacha 4 yosh). Tekshiruv vaqtida 56 bemordan 25 nafari remissiya holatida bo'lgan. 26 nafar bemorda epileptik xurujlar kuzatildi, ularning chastotasi kuniga 40 martadan yiliga 2 martagacha o'zgarib turdi. 56 nafar bemordan 32 nafarida psixik-nutqiy rivojlanishning kechikishi kuzatildi.

Kalit so'zlar: gipertrofik gingivit, epilepsiya, vektor-apparat, CPITN, Fedorov - Volodkina, Grin - Vermilion.

АННОТАЦИЯ: В последние годы число больных эпилепсией увеличивается. Поэтому вопросы качества их жизни становятся одной из важнейших проблем. Вместе с тем, по данным литературных источников, состояние полости рта и распространенность стоматологической патологии у больных эпилепсией изучены недостаточно. Под наблюдением находились 56 больных эпилепсией (26 мужчин, 30 женщин), в том числе 22 с генерализованной эпилепсией и 34 с парциальной. Возраст пациентов составил от 18 до 35 лет. Группой сравнения послужили 33 практически здоровых пациента в возрасте от 18 до 40 лет, проживающих в Намангане. Длительность заболевания у больных составила от 6 месяцев до 12 лет (в среднем 3,5 года). Возраст начала эпилепсии составил от 0 месяцев (от рождения) до 12 лет (в среднем 4 года). На момент обследования у 25 из 56 пациентов наблюдалась ремиссия. У 26 пациентов наблюдались эпилептические приступы, частота которых варьировала от 40 раз в сутки до 2 раз в год. Задержка психоречевого развития наблюдалась у 32 из 56 пациентов.

Ключевые слова: гипертрофический гингивит, эпилепсия, вектор-аппарат, CPITN, Федоров – Володькина, Грин – Вермилион.

Aktuallik So‘nggi yillarda epilepsiya bilan og‘rigan bemorlar soni ortib bormoqda. Shuning uchun ularning hayot sifati masalalari eng muhim muammolardan biriga aylanmoqda. Shu bilan birga, adabiyot manbalariga ko‘ra, epilepsiya bilan og‘rigan bemorlarda og‘iz bo‘shlig‘i holati va stomatologik patologiyaning tarqalishi yetarlicha o‘rganilmagan. Og‘iz bo‘shlig‘i va ayniqsa tishlararo bo‘shliqlarning samarali gigiyenasi tishlar yuzasida patogen mikrofloraning to‘planishi tufayli yuzaga keladigan tish kariyesi va parodontning yallig‘lanish kasalliklarining oldini olishning asosiy usullaridan biridir. Shu munosabat bilan ruhiy bemorlarda, shu jumladan epilepsiya bilan og‘rigan bemorlarda gigiyenik holatni o‘rganish, shuningdek, uni tuzatish usullarini qo‘llash dolzarb bo‘lib qolmoqda. Bundan tashqari, epilepsiya bilan og‘rigan bemorlar va turli xil ruhiy kasalliklarga chalingan bemorlarning stomatologik salomatligi holatini har tomonlama o‘rganish alohida ahamiyatga ega. Adabiyotlarda bemorlarda stomatologik patologiya bilan bog‘liq masalalar tez-tez muhokama qilinadi.

Tadqiqotning vazifalari:

1. Epilepsiya bilan og‘rigan bemorlarda og‘iz bo‘shlig‘i holatining xususiyatlarini o‘rganish va neyroleptiklar, antikonvulsantlar, antidepressantlar qabul qilgan epilepsiya bilan og‘rigan bemorlarda gipertrofik gингивитning paydo bo‘lish chastotasini aniqlash.
2. Epilepsiya bilan og‘rigan bemorlarda stomatologik kompleksni aniqlash uchun so‘rovnoma ishlab chiqish va qo‘llash
3. Og‘iz bo‘shlig‘i va tish oraliqlarini tozalash uchun Vektor-apparatidan foydalanish samaradorligini baholash, shuningdek, irrigatsiya muolajasining og‘iz bo‘shlig‘ining atsidogen va proteolitik mikroflorasi faolligiga ta‘sirini aniqlash.
4. Epilepsiya bilan og‘rigan bemorlarda gigiyenik chora-tadbirlar majmuasini ishlab chiqish va samaradorligini baholash.

Tadqiqotning metodologiyasi va usullari. klinik (og‘iz bo‘shlig‘i gigiyenasi holatini aniqlash-Grin indeksi-

Vermillion, CPITN va og'iz suyuqligi rN, RMA indeksi);

-mikrobiologik

-og'iz bo'shlig'ini immunologik tekshirish

-statistik (tadqiqot natijalarini Microsoft Excel standart dasturlar to'plami, "Statistica 10" (StatSoft.Inc., AQSH) statistik hisob-kitoblar uchun maxsus dasturiy ta'minot yordamida qayta ishlash) va MedStat statistik dasturi. Epilepsiya bilan og'rikan 56 nafar bemor (26 nafar erkak, 30 nafar ayol), shu jumladan 22 nafar epilepsiyaning tarqalgan shakli, 34 nafar epilepsiyaning parsial shakli bilan og'rikan bemorlar kuzatuv ostida bo'lgan. Bemorlarning yoshi 18 dan 35 yoshgacha bo'lgan. Namangan shahrida yashovchi 18 yoshdan 40 yoshgacha bo'lgan 33 nafar amaliy sog'lom bemorlar taqqoslash guruhi bo'lib xizmat qildi. Bemorlarda kasallikning davomiyligi 6 oydan 12 yilgacha (o'rtacha 3,5 yil) bo'lgan. Epilepsiyaning boshlanish yoshi - 0 oydan (tug'ilgandan) 12 yoshgacha (o'rtacha 4 yosh). Tekshiruv vaqtida 56 bemordan 25 nafari remissiya holatida bo'lgan. 25 nafar bemorda epileptik xurujlar kuzatildi, ularning chastotasi kuniga 40 martadan yiliga 2 martagacha o'zgarib turdi. 56 nafar bemordan 26 nafarida psixik-nutqiy rivojlanishning kechikishi kuzatildi. Barcha bemorlar quyidagilarni o'z ichiga olgan batafsil klinik stomatologik tekshiruvdan o'tkazildi:— tashqi ko'rik (yuz konfiguratsiyasi, yuz va bo'yinning kattalashgan limfa tugunlari mavjudligi, chakka-pastki jag' bo'g'imi disfunktsiyasi, teri sezuvchanligining buzilishi, yuz giperkinezlari, nafas olish xususiyati, zararli odatlar, lablarning qizil hoshiyasi holati); - og'iz bo'shlig'ini ko'zdan kechirish: tish formulasi, Fedorov - Volodkina va Grin - Vermillion gigiyena indeksi, karioz jarayonning intensivligi va uning kechishi, tishlarning nokarioz shikastlanishlari mavjudligi, tishlarning travmatik shikastlanishlari, og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining holati, og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining patologiyasi, so'lak ajralishining buzilishi, parodont to'qimalarining holati, tilning holati, tishlarning chiqish muddati va xususiyati; - tish-jag' anomaliyalarini aniqlash (tishlarning shakli va o'lchamlari, joylashuvi anomaliyalari) alohida tishlar, tish qatori anomaliyalari, okklyuziya anomaliyalari). Ko'rsatmalar bo'yicha rentgen tekshiruvi o'tkazildi.

Ilmiy yangilik. Tadqiqotda birinchi marta epilepsiya bilan og'rikan bemorlarda stomatologik ko'rsatkichlarni kompleks o'rganish amalga oshiriladi. Birinchi marta shaxsning o'rtacha va sezilarli o'zgarishlari bo'lgan epilepsiya bilan og'rikan bemorlar o'rtasida stomatologik salomatlik darajasi bo'yicha sezilarli farqni o'rganish rejalashtirilgan.

Stomatologik kompleks darajasini aniqlash usullarini ishlab chiqish va sog'lom shaxslar va epilepsiya bilan og'rikan bemorlarda stomatologik status ko'rsatkichlari bilan korrelyatsion tahlil o'tkazish rejalashtirilgan.

Ilk bor ushbu toifadagi bemorlarda og'iz bo'shlig'i mikroflorasi faolligiga o'tkaziladigan irrigatsiya muolajalarining ta'siri uning test stimulyatsiyasi yordamida o'rganiladi.

Ishning nazariy va amaliy ahamiyati. Epilepsiya bilan og'rikan bemorlarda og'iz bo'shlig'i gigiyenasini optimallashtirish uchun birinchi marta og'iz bo'shlig'ining nazorat qilinadigan, avtomatlashtirilgan gigiyenasini amalga oshirishga imkon beradigan gigiyenik markazni joriy etish rejalashtirilmogda. Birinchi marta Vektor apparatini qo'llashning samaradorligi ko'rsatiladi, shu munosabat bilan u bemorlarning ushbu kontingentida og'iz bo'shlig'ining gigiyenik holatini yaxshilash maqsadida keng qo'llash uchun tavsiya etilishi mumkin. Epilepsiya bilan og'rikan bemorlarga stomatologik yordam ko'rsatish ishtirokchilarining o'zaro ta'sirini optimallashtirish bo'yicha nazariy modelni ishlab chiqish rejalashtirilgan.

ADABIYOTLAR RO'YXATI.

1. Nazarova N. S., Xatamova M. A. Shukurov SH.SH., BIOCHEMICAL CHANGES OF CHRONIC GENERALIZED PERIODONTITIS IN CHRONIC VIRAL HEPATITIS B, C AND MIXEDINFECTIONS. JOURNAL OF ORAL MEDICINE AND CRANIOFACIAL RESEARCH, Vol.4 issue 3(2023), 49-52.
2. Xotamova M.A.,Nazarova N.SH.,Bahrididnova M.R., CLINICAL MEASURES AND OCCUPATIONAL HYGIENE IN THE TREATMENT OF PERIODONTAL DISEASES AND DISCUSSION OF THE EFFECTIVENESS OF PREVENTIVE MEASURES: Journal of Biomedicine and practice, 2024. – №.6. – P.344--352.
3. Nazarova N. S., Xatamova M. A. EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF ORGANIZATIONAL AND DENTAL MEASURES FOR THE PREVENTION OF DENTAL PERIODONTAL DISEASES AMONG WORKERS IN THE PRODUCTION OF METAL STRUCTURES OF METAL PROCESSING ENTERPRISES // "Central Asian Journal of Medicine "– 2024. – №. 2. – P. 39-43.
4. Rizaev, Z. A., Abdunosirovich, R. R., & Sharipovna, N. N. (2020). Ways to improve the organization of dental services for chemical industry workers. The American journal of medical sciences and pharmaceutical research, 2(12), 35-39.
5. Rizaev, J. A., Khaidarov, N. K., & Abdullaev, S. Y. (2021). Current approach to the diagnosis and treatment of glossalgia (literature review). World Bulletin of Public Health, 4, 96-98.
6. Назарова Н . Ш ., Рузимурадова З. Ш ., Клинико-патогенетические аспекты заболеваний твердых тканей зубов и пародонта у больных с нарушением функции щитовидной железы //Журнал стоматологии и краниофациальных исследований. - 2022. - Т . 3. - №. 3/.
7. Nazarova N.SH, Ruzimuradova Z.SH., Morphological and functional factors of parodontal and hard tissues diseases // the american journal of medical sciences and pharmaceutical researc - 2022. - Т . 4. - №. 09. - с. 27-34.
8. Назарова Н . Ш , Рузимуродова З.Ш ., Этиологические и патогенетические факторы заболеваний пародона у пациентов с гипофункцией щитовидной железы // Журнал медицина и инновации 2022. - Т . 4. - №. 8. - С. 436-444.
9. Назарова Н . Ш , Рузимуродова З. Клинико-функциональные аспекты заболеваний пародонта и твердых тканей зубов у больных с гипотиреозом //Профилактическая медицина и здоровье. - 2022. - Т . 1. - №. 1. - С. 83-91
10. Рузимуродова З.Ш. Клинико-патогенетические аспекты заболеваний твердых тканей зубов и пародонта у пациентов с дисфункцией щитовидной железы //Журнал достижений современного образования. - 2023. - Т . 7. - №. 7. - С. 107- 112